

DOĞUM EYLEMİNDE ROL OYNAYAN FAKTÖRLER

Yard.Doç.Dr. İlknur M. Gönenç

DOĞUM EYLEMİ

- Son menstural periyoddan 40 hafta sonra, gebelik ürünü olan fetüs ve eklerinin uterusdan dış ortama atıldığı bir süreçtir.

**NORMAL BİR DOĞUM
EYLEMİNİN ÖZELLİKLERİ
NELERDİR?**

Normal bir doğum eyleminin;

- Termde (son menstrual perioddan 40 hafta sonra),
- Kendiliğinden başlaması,
- Tek ve canlı bir fetüsün varlığı ile,
- Verteks pozisyonunda,
- Baş-pelvis uyumsuzluğu olmadan,
- Sağlıklı bir fetüs ve annenin varlığı ile gerçekleşmesi beklenir

Doğum eyleminde rol oynayan faktörler

Doğum eyleminde rol oynayan 4 önemli faktör vardır.

Bunlar;

A)Doğum kanalı

B)Fetüs

C)Doğum eyleminin gerçekleşmesini sağlayan güçler

D)Annenin psikososyal durumu

DOĞUM KANALINI OLUŞTURAN YAPILAR NELERDİR?

A)Doğum kanalı

Doğum kanalı ile ilgili olan faktörler şunlardır;

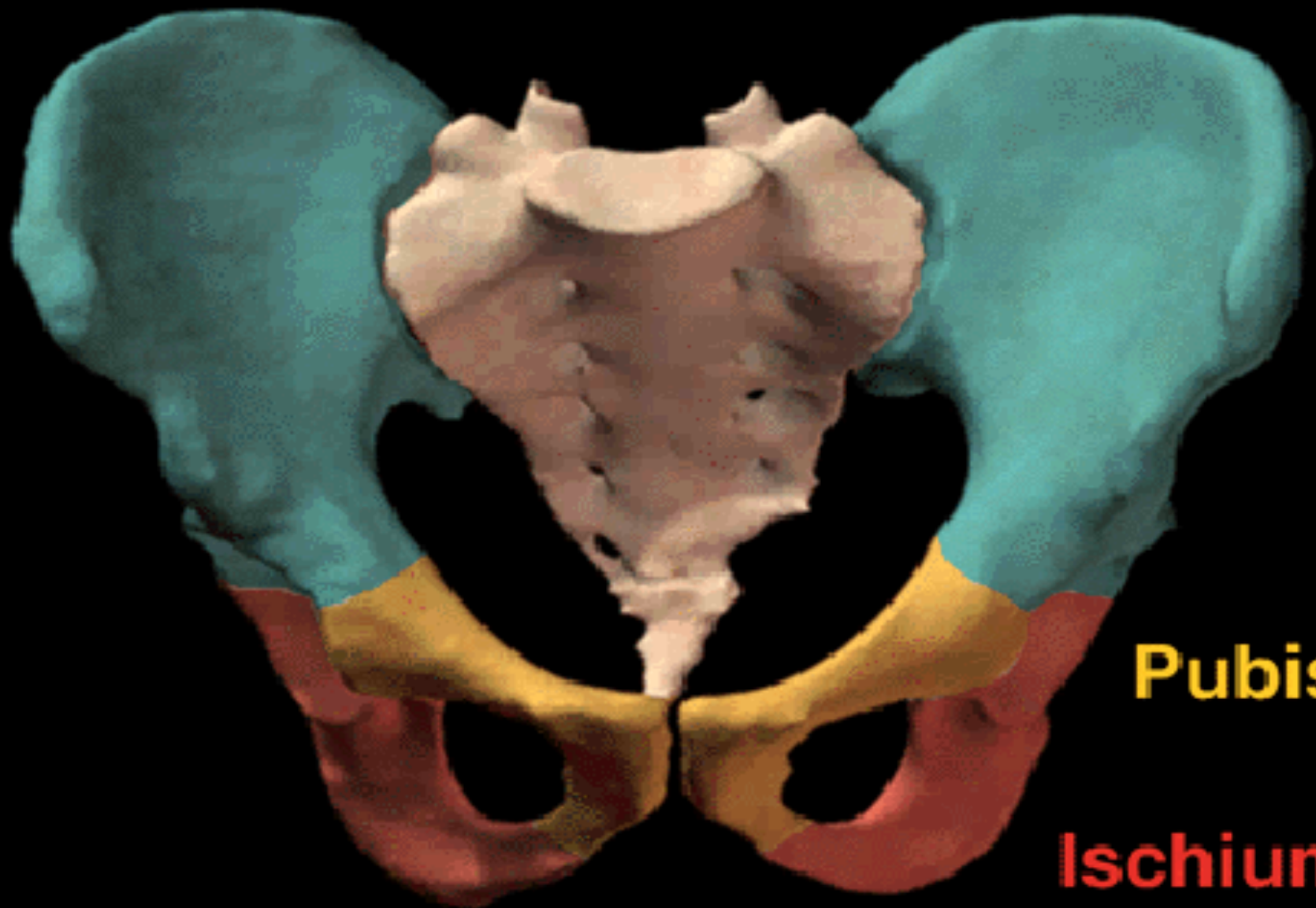
- Kemik pelvis ve ölçüleri
- Pelvis tipi
- Serviks'in silinme ve dilate olma özelliği ile
- Vajinal kanal ve vajinanın dış açıklığının esnekliğidir.

a) Kemik pelvis ve ölçüleri

- Kemik pelvis aşağıdaki kemik ve eklemlerden oluşur;
- İki koksia kemiği (önde ve kenarlarda)
- Sakrum ve lumbar vertebra
- Koksiks
- Sakro-iliak eklem
- Sakro-koksikial eklem
- Simfisis pubis.

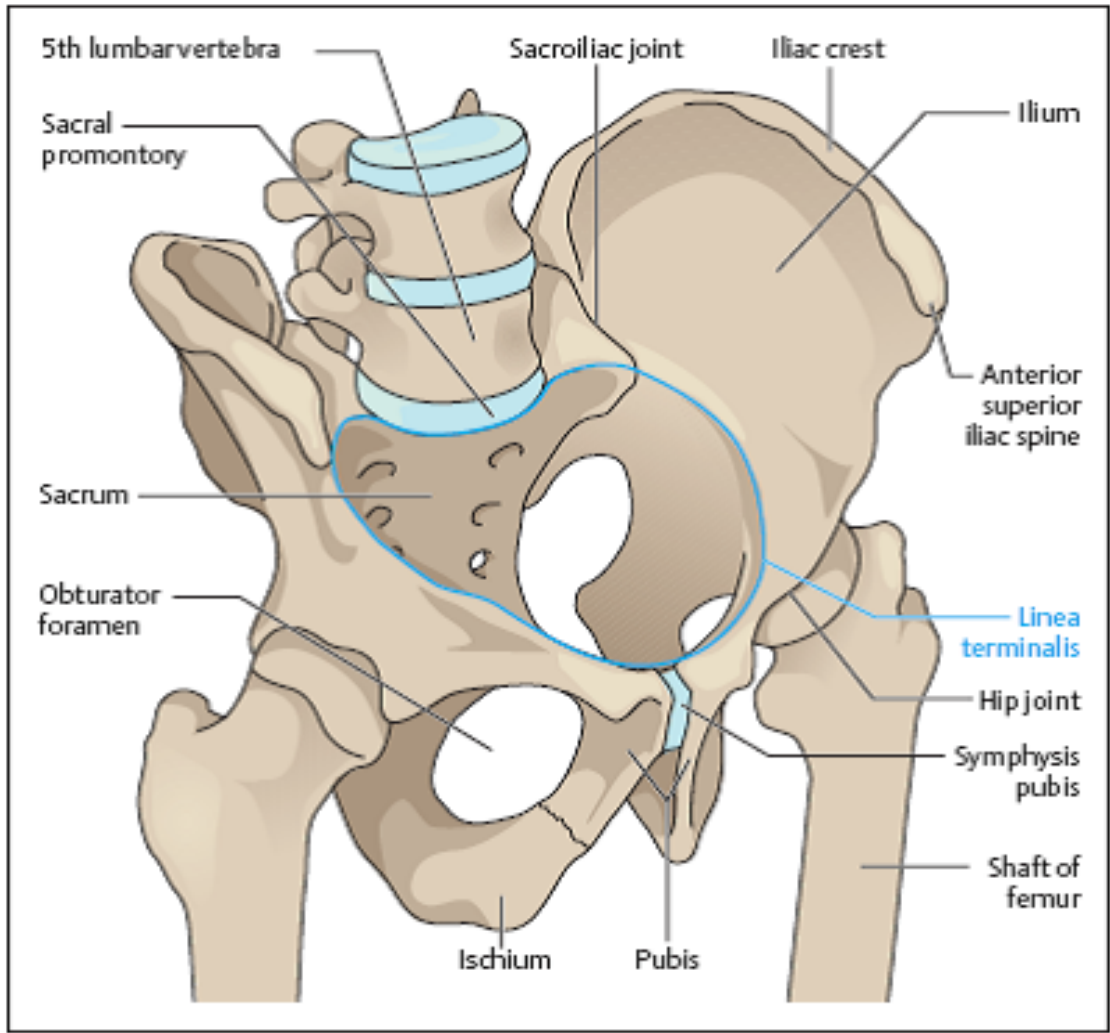

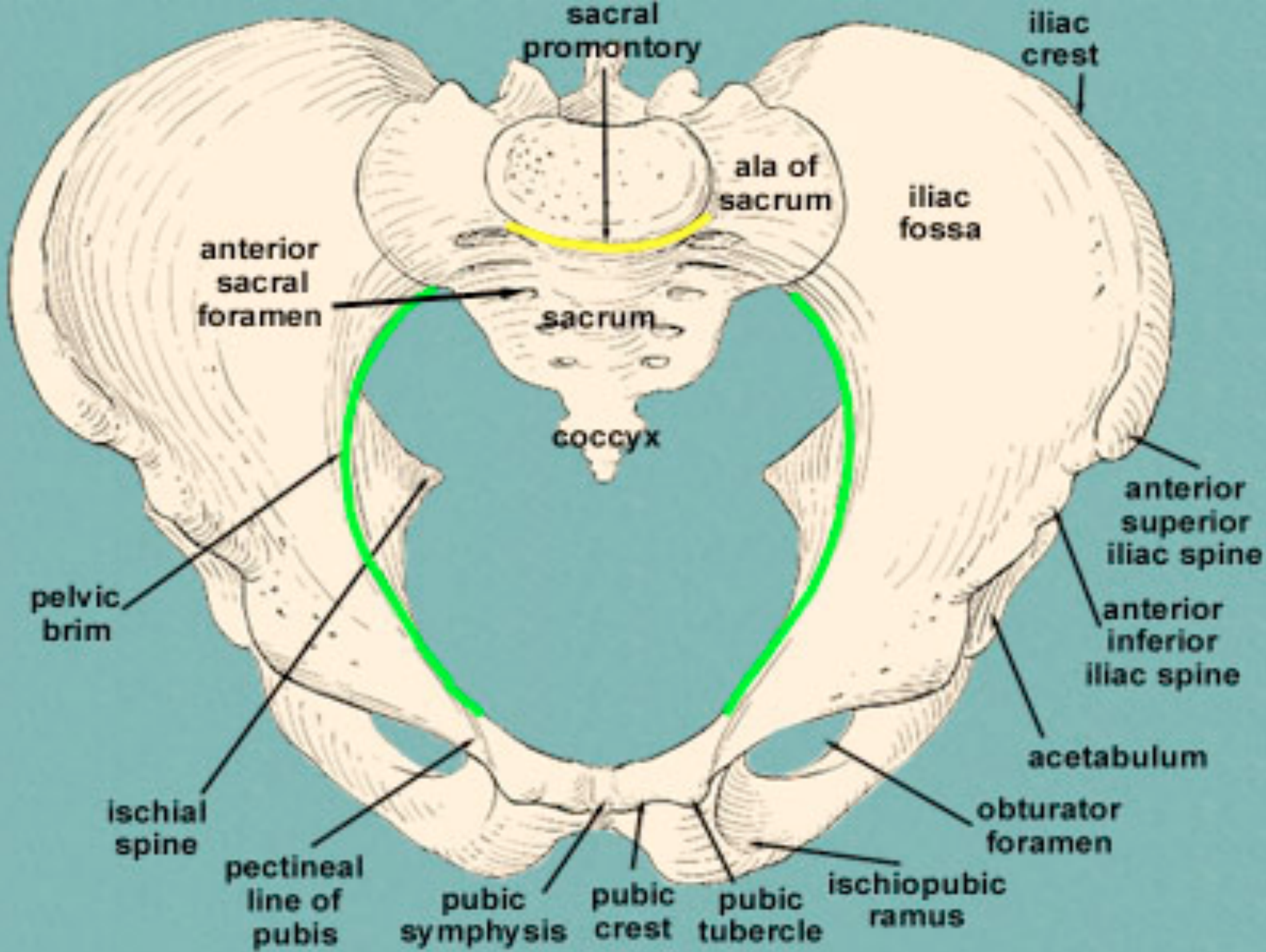
Ilium

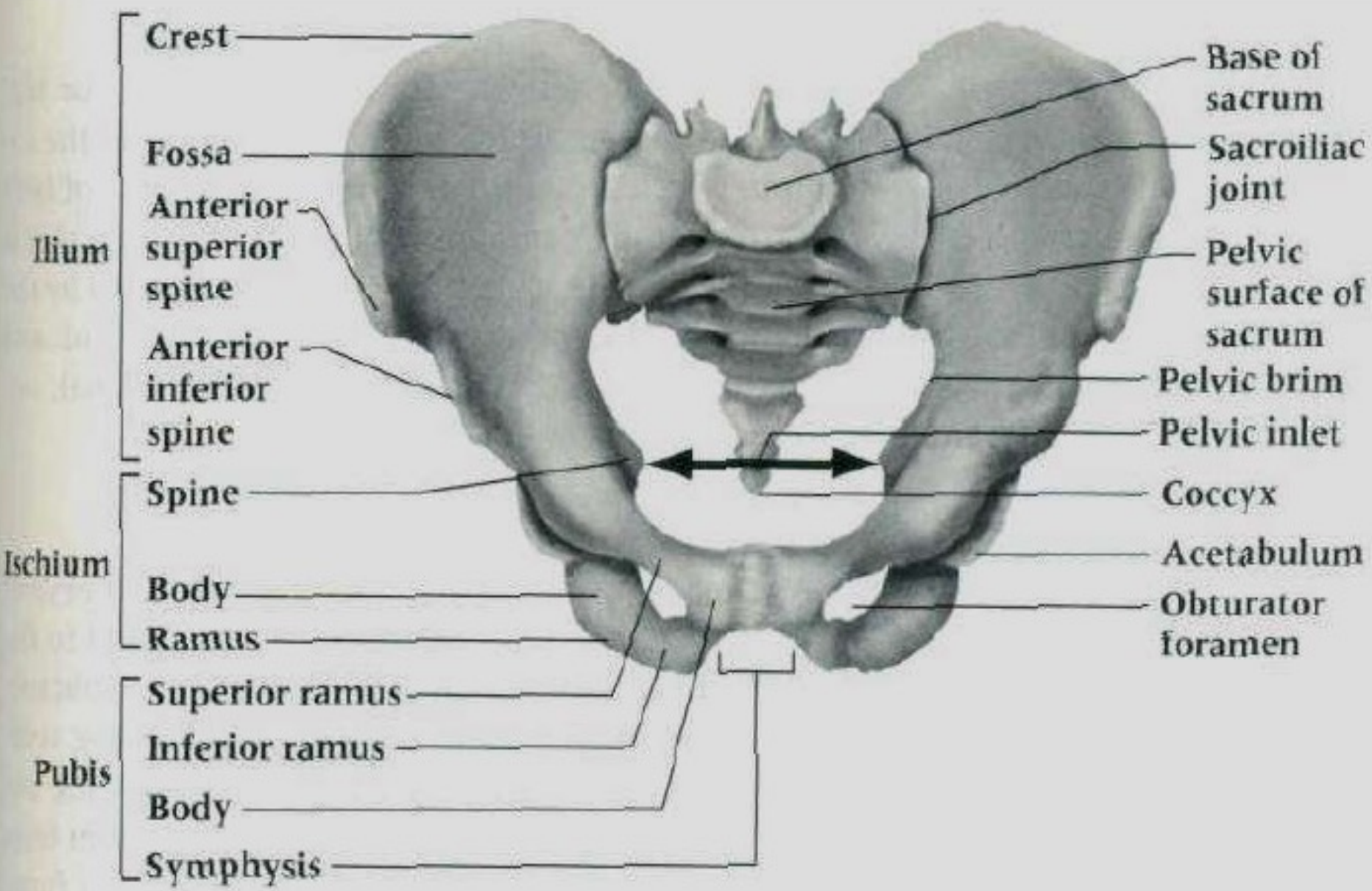

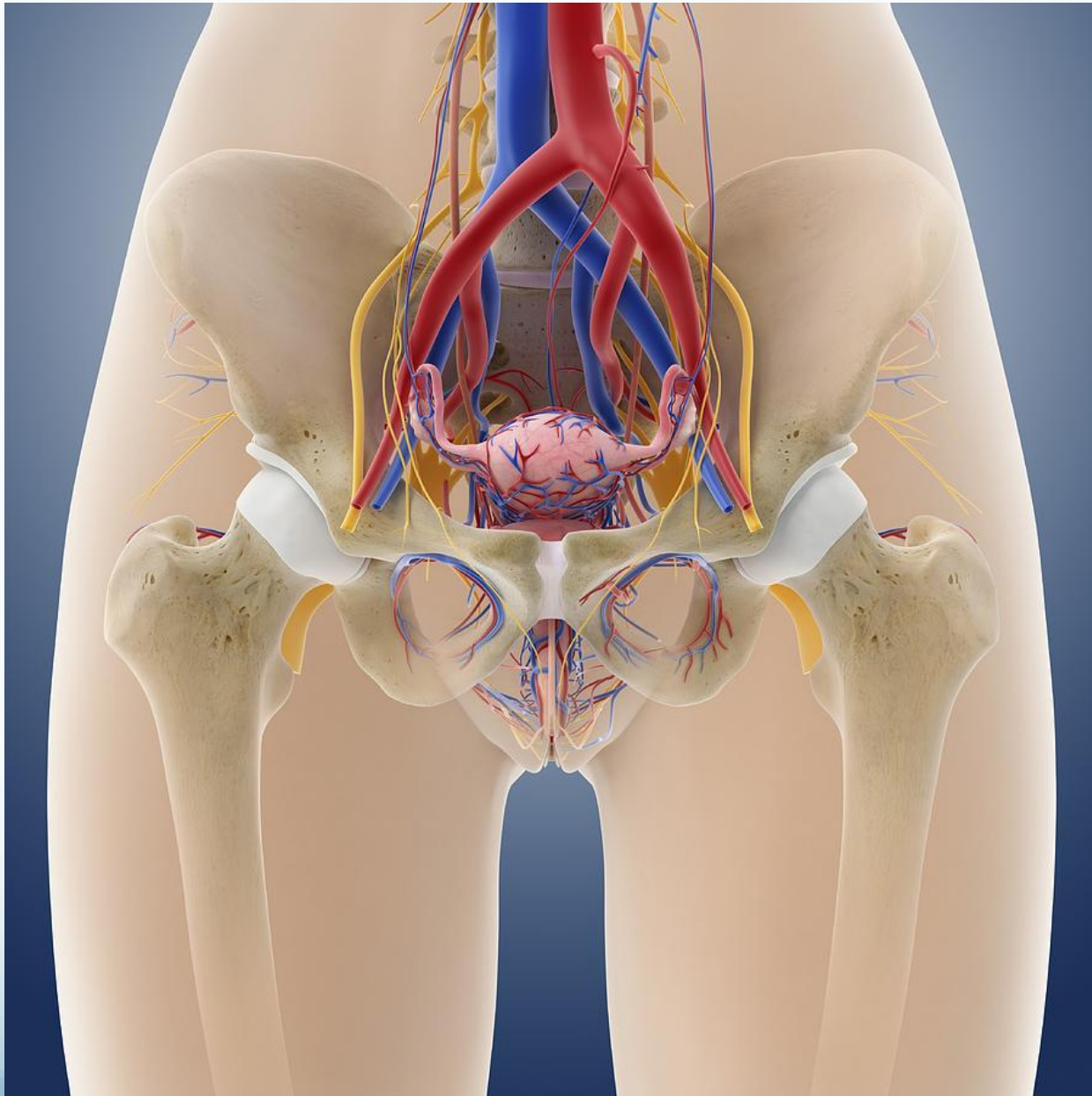
Pubis

Ischium

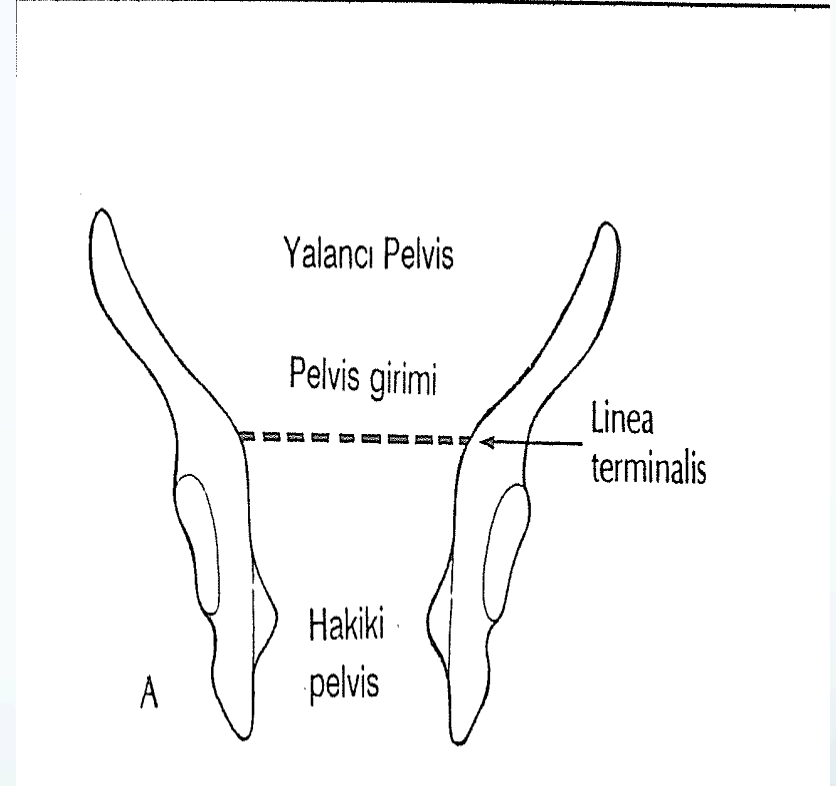

- Pelvis, ilium ve iskiium kemiklerini birbirinden ayıran ve **linea terminalis** adı verilen hayali bir çizgi ile ikiye ayrılır.
- Bu çizginin üstünde kalan kısma büyük veya **yalancı pelvis**, altında kalan kısma ise küçük veya **gerçek pelvis** denir.

Büyük Pelvis (Yalancı)

- Büyük pelvisin sınırları arka da lumbar vertebra, kenarlarda iliak fossa ve önde karın duvarlarından oluşur.

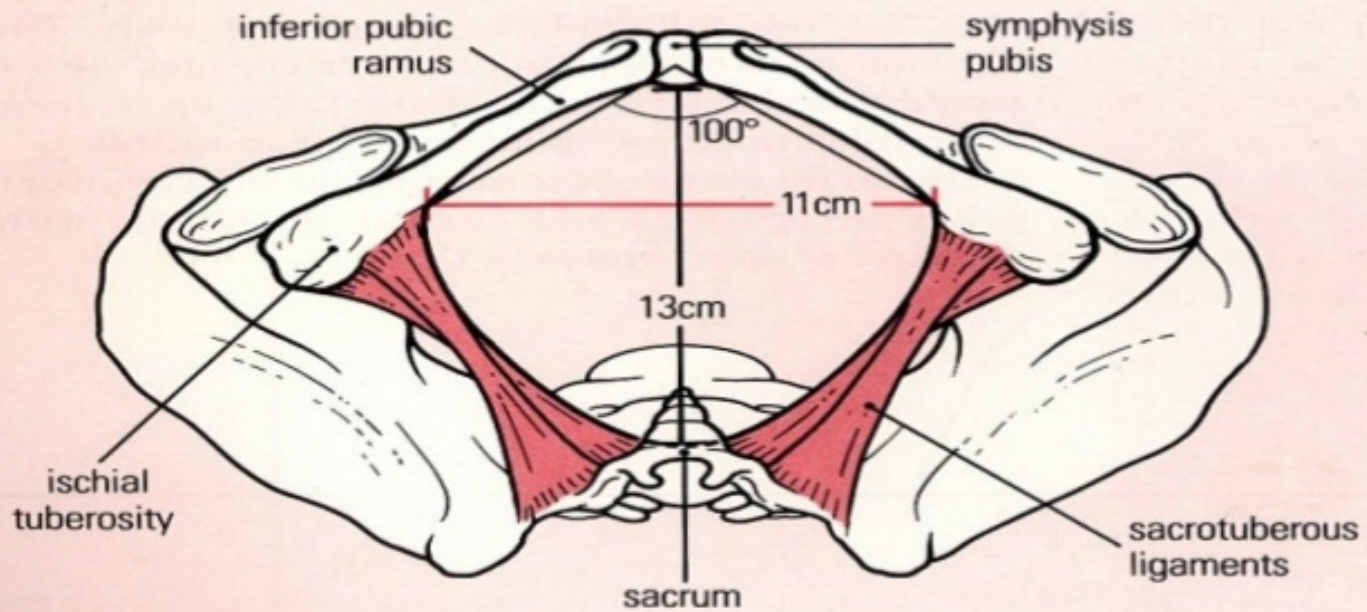
Küçük pelvis(Gerçek)

- Küçük pelvis, yanlarda iskiüm, arkada sakrum ve koksiks, önde ise pubis ile çevirilidir

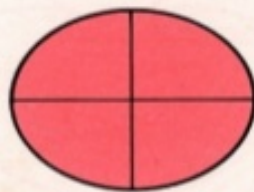
Küçük pelvis 3 kısıma ayrılır;

- Pelvis girimi
- Pelvis kavitesi (boşluğu)
- Pelvis çıkımı

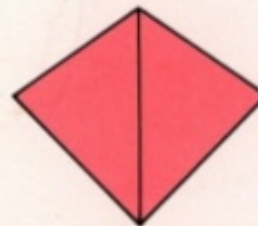

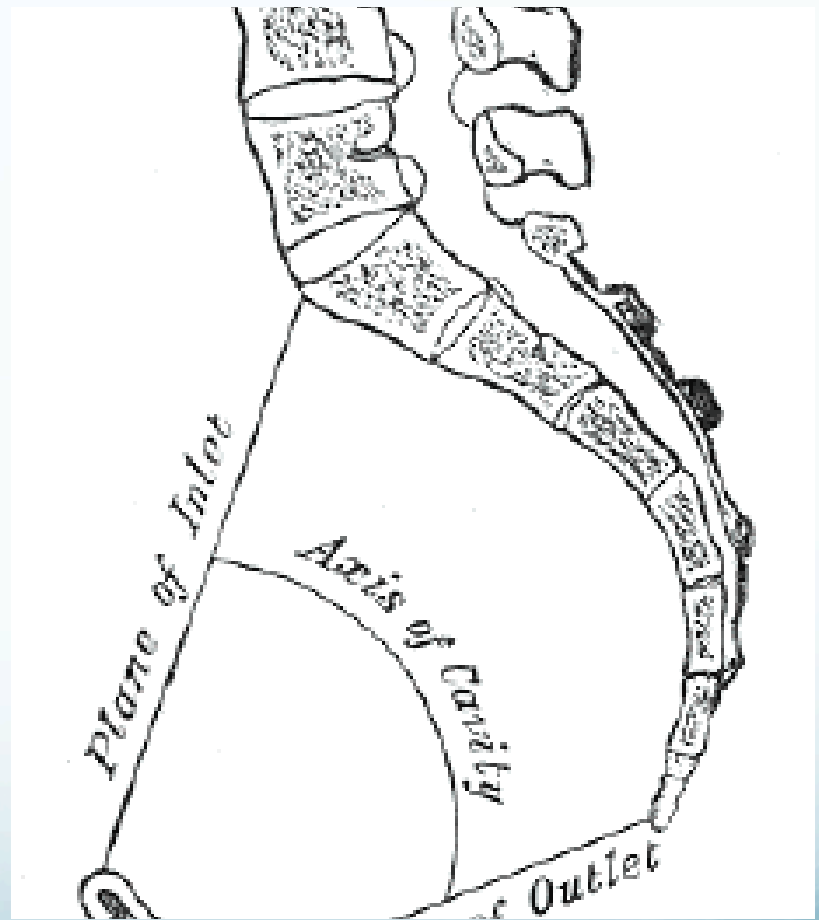
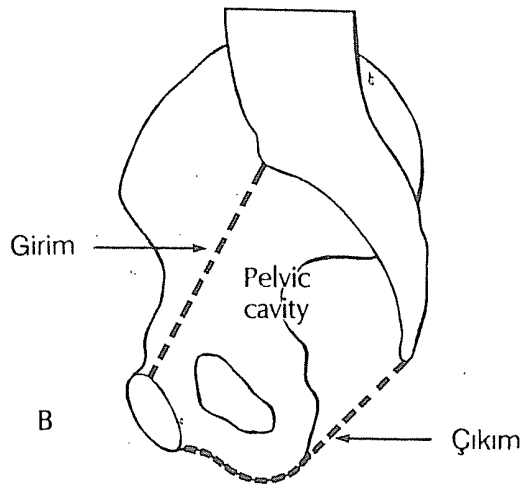
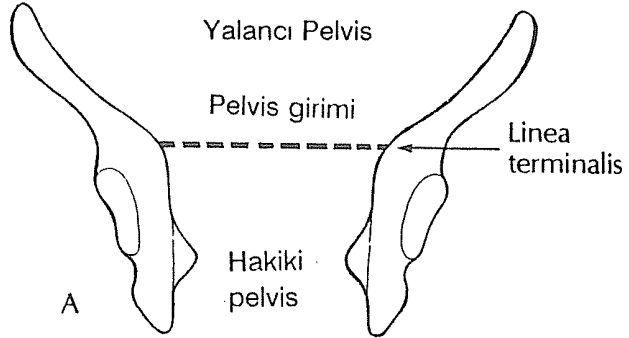
inlet

midcavity

outlet

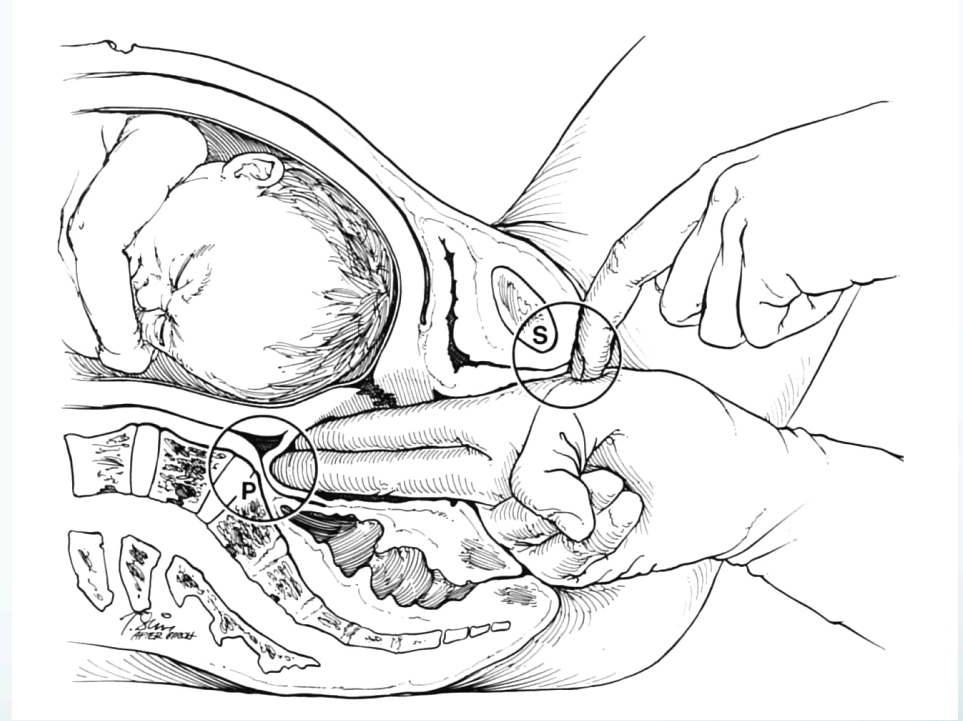
Pelvis giriminin dört kutru vardır;

- Ön-arka kutur
- Tranavers-kutur
- İki tane oblik kutur

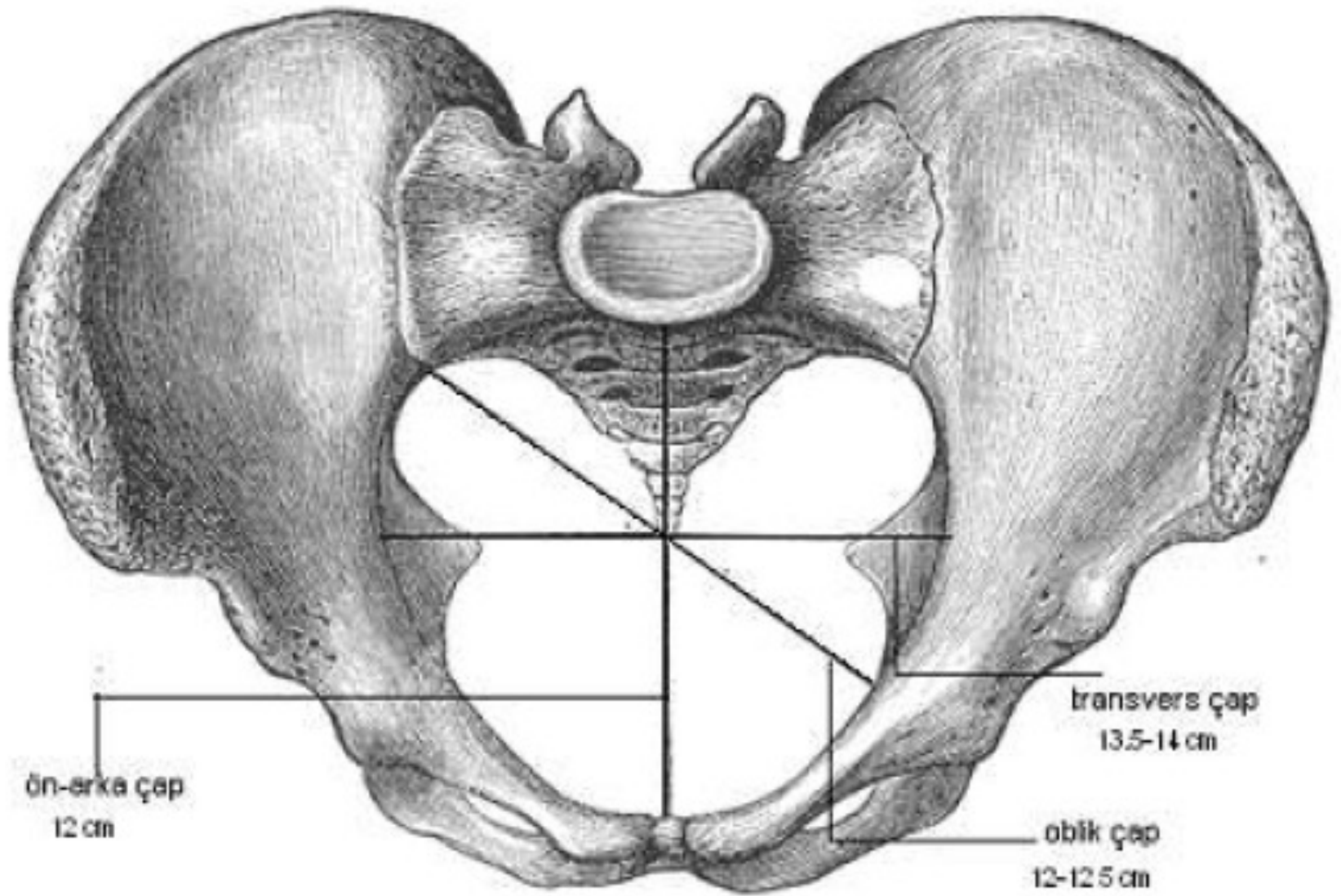
- **Ön-arka kutur** ;Promontoryumun ortasından simfisis pubisin üst ucuna uzanır. Bu kutrun değişik noktalardan ölçülmesi ile 3 tane konjugata elde edilir.Bunlar;
- Konjugata vera
- Konjugata obstetrika
- Konjugata diyagonaldir

- **Konjugata veia:** Promontoryumdan simfisis pubis'in üst kenarına uzanır. Uzunluğu 11.5 cm'dir.
- **Konjugata obstetrika:** Promontoryumdan simfisis pubisin ortasına kadar uzanan mesafedir. Uzunluğu 11 cm'dir. Konjugata diamaterler arasında en dar olanıdır.

- **Konjugata diyagonale:** Promontoryumdan simfisi pubisin alt ucuna uzanan mesafedir. Uzunluğu 12.5 cm'dir. Pelvisin dıştan ölçülebilen tek iç kutru diyagonal konjugatadır.

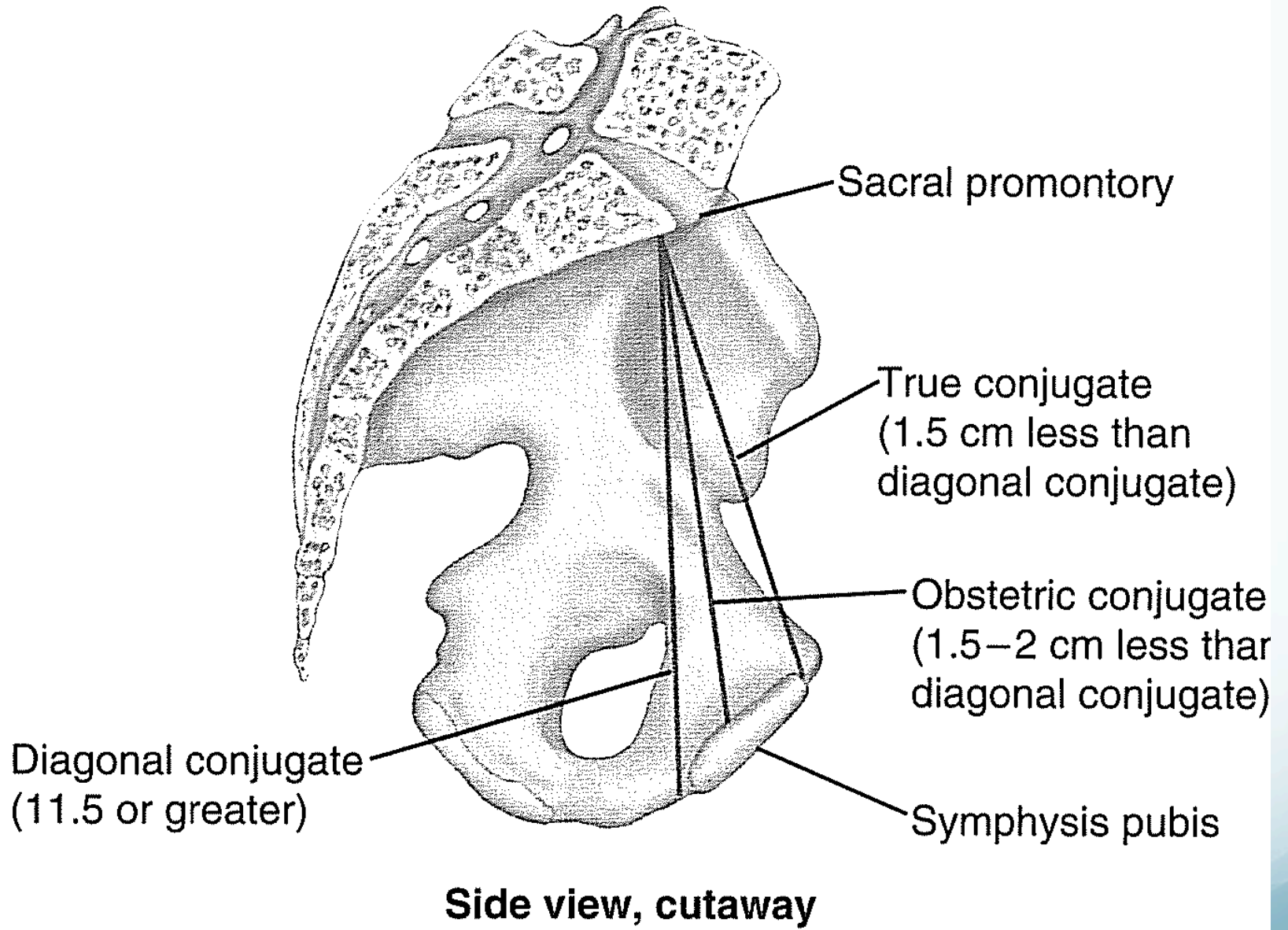

- **Tranavers-kutur**; Pelvis giriminin en geniş kutru transvers kuturdur, uzunluğu yaklaşık 13.5 cm' dir.
- **İki tane oblik kutur**; Pelvis giriminin diğer iki kutru ise sağ ve sol oblik uzunluklardır, yaklaşık 12.5 cm'dir.

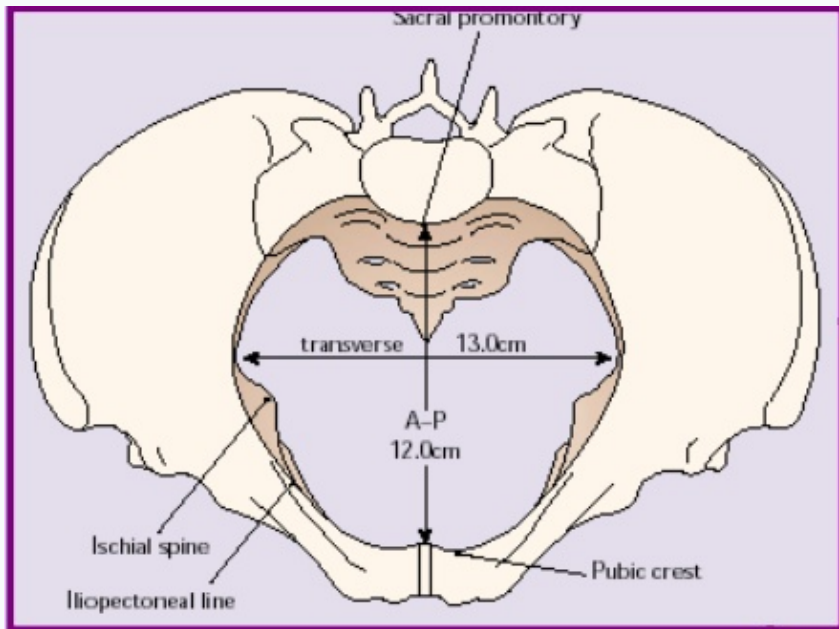

Şekil: Pelvis Giriminin Çapları

Şekil: Pelvis Giriminin Çapları

- ↔ The True Conjugate = 11 cm
- ↔ The Obstet. Conjugate = 10.5cm
- ↔ The Diagonal Conjugate = 12 cm

- PELVİS ÜZERİNDE ÇALIŞMA
- GRUP ETKİNLİĞİ

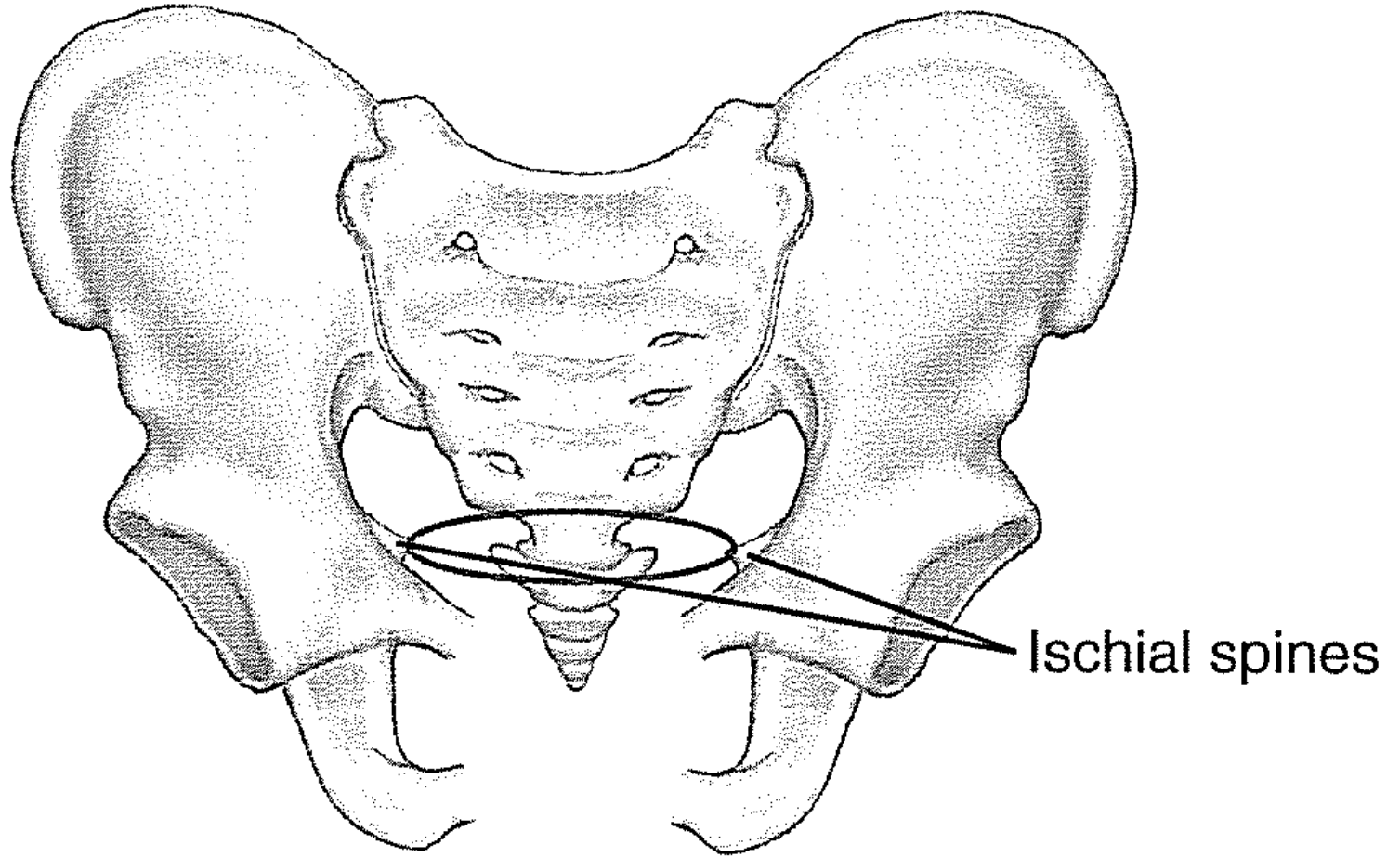
- **Pelvis kavitesi**

- Üstte pelvis girimi, altta pelvis çıkımı ve etrafında pelvis kemikleri ile çevirili olan bölgedir.

- Kavitenin arka duvarını oluşturan sakrum 12cm, ön duvarını oluşturan simfisis pubis ise 4.5-5cm uzunluğundadır. Bu iki duvarın uzunluklarının birbirinden farklı olması nedeniyle, fetüsün sakruma paralel olan baş kısmı, simfisis pubisin altından geçen kısmına oranla doğum sırasında daha uzun bir yol alır

Pelvik kavitenin kuturları

- **Ön-arka kutru;** pubisin iç yüzeyinin orta noktasından, ikinci ve üçüncü sakral vertebraya kadar uzanan mesafedir. Yaklaşık 12,75cm uzunluğundadır.
- **Transvers kutur;** pelvis kavitesinde fetüsün geçmesi gereken en dar kutur iskial spinalar arasında yer alır yaklaşık 10-10,5 cm'dir.
- **Posterjor sagital kutur;** iskial spinalar arasından çizilen hayali çizginin ortasından dördüncü ve beşinci sakral vertebraya kadar uzanan mesafedir. Uzunluğu yaklaşık 4.5-5 cm' dir.

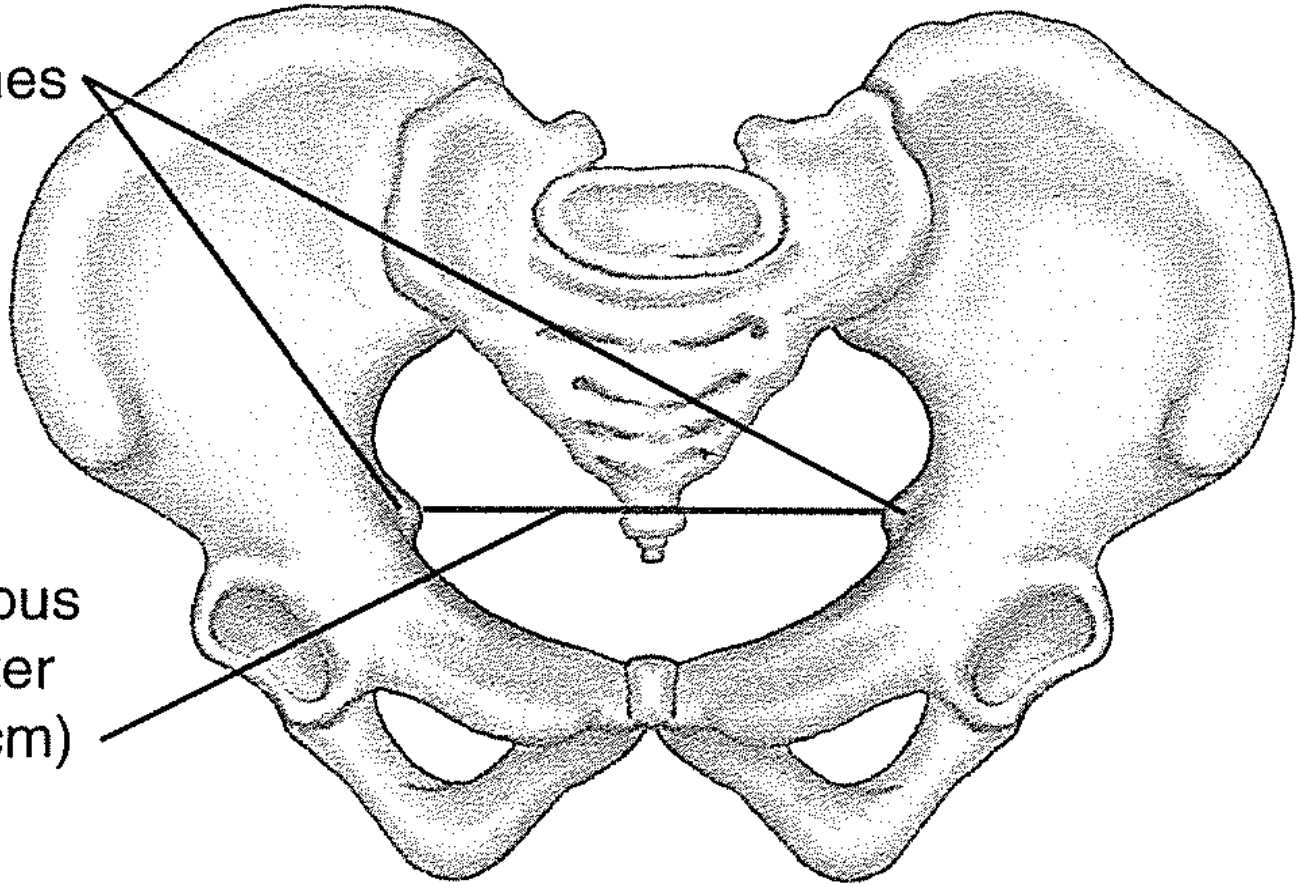

Frontal view. cutaway

Şekil: Pelvis Kavitesinin İskial Spinalar Arası Transvers Kutru

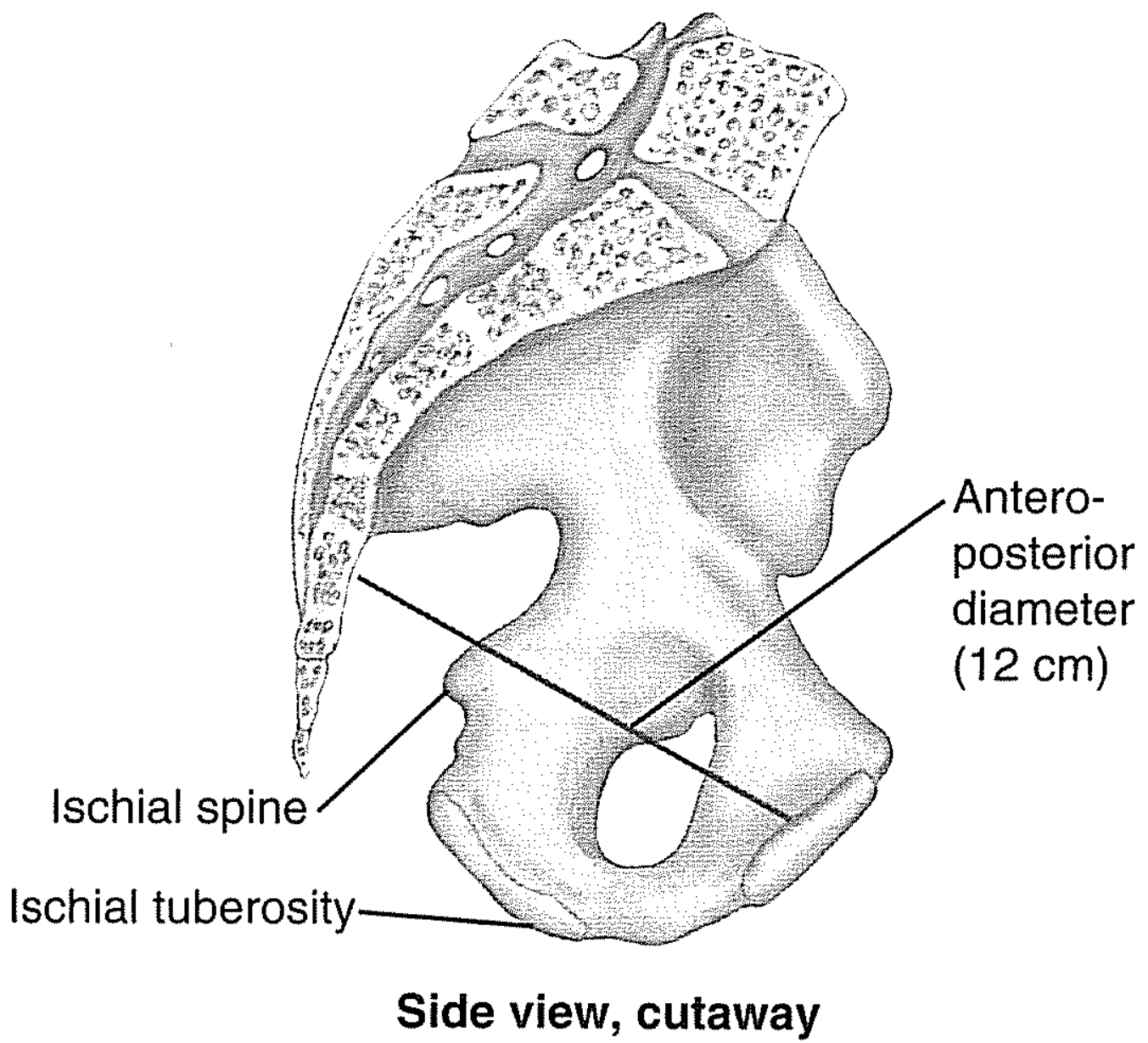
Ischial spines

Bispinous
diameter
(10.5 cm)

View from above, with pelvis tilted anteriorly

Şekil: Pelvis Kavitesinin İskial Spinalar Arası Transvers Kutru

Şekil: Pelvis Kavitesinin Ön-Arka Kutru

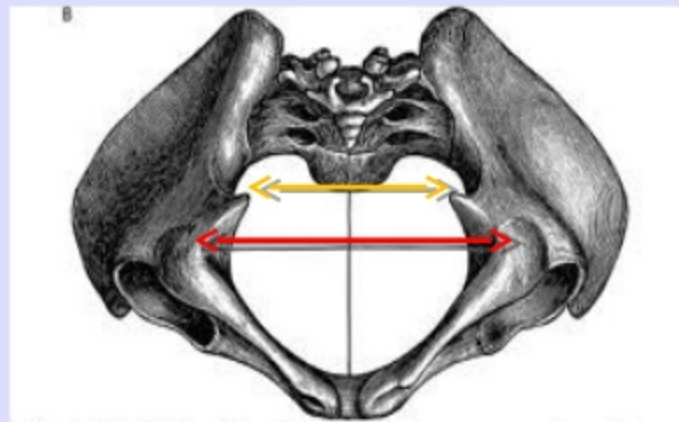
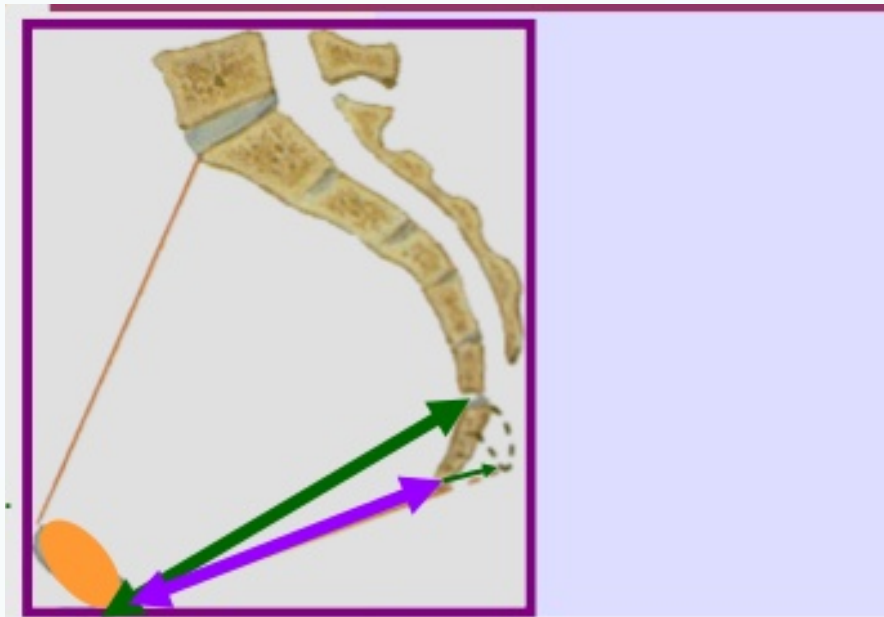

- PELVİS ÜZERİNDE ÇALIŞMA
- GRUP ETKİNLİĞİ

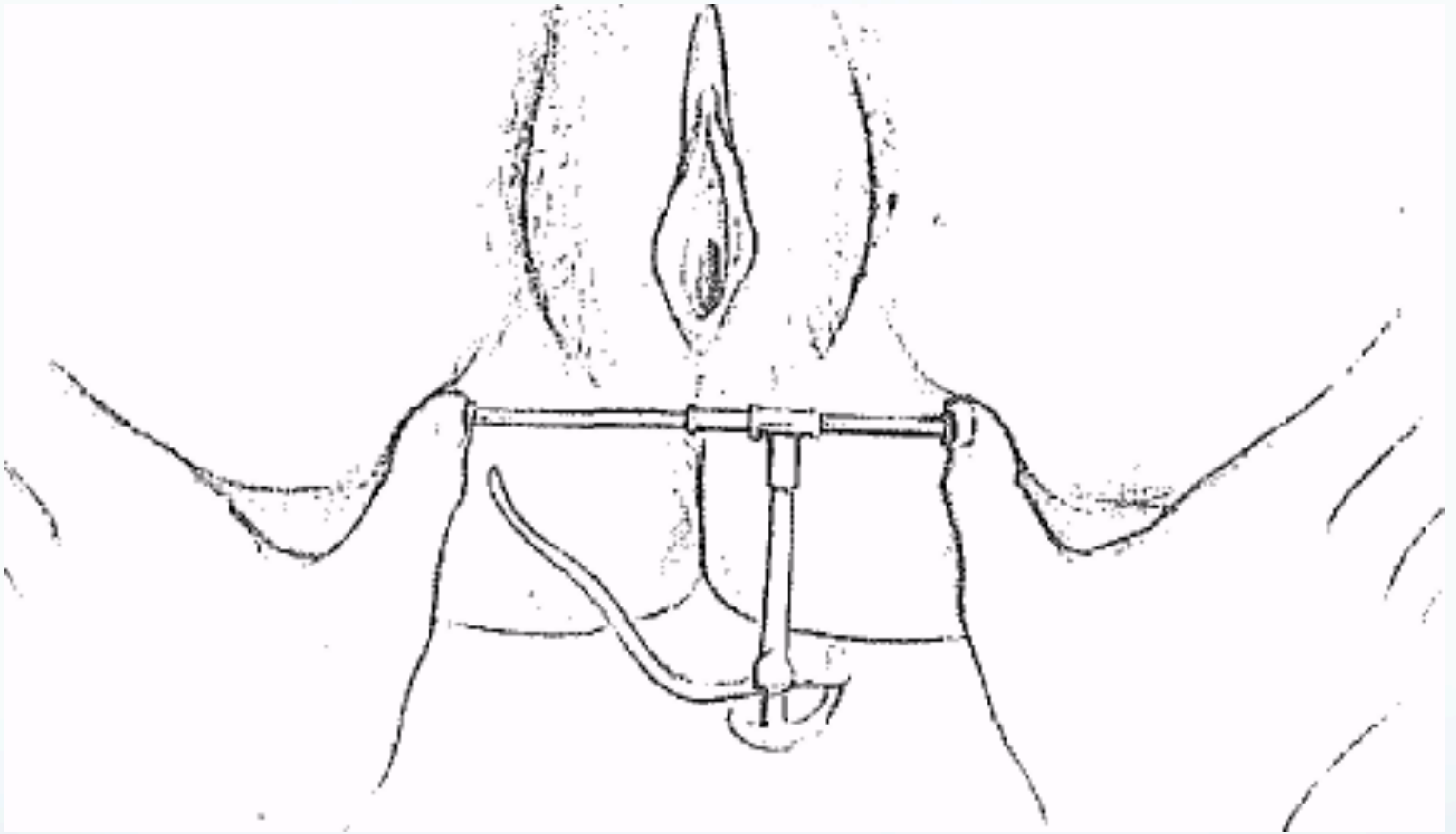
Pelvis ıkımı

- Pelvis çıkımı, üçgen şeklinde bir yapıdır. Pubis kavisi, pubisin kolları, arka da koksiksin alt ucu ve ligamentlerle çevrili olan bölgedir.

- **Pelvis çıkınının kuturları,**
- **Ön-arka kutur:** Simfisis pubisin alt ucundan, sakro-koksigiâl ekleme; kadar uzanan, mesafedir. Uzunluğu 11.5 cm olup, çıkımının en uzun kutrudur.
- **Tranvers kutur:** İskial tüberositlerin iç yüzeyleri arasındaki mesafedir. Uzunluğu 11 cm'dir.Kutrun dıştan pelvimetre ile ölçümü yapılabilir.

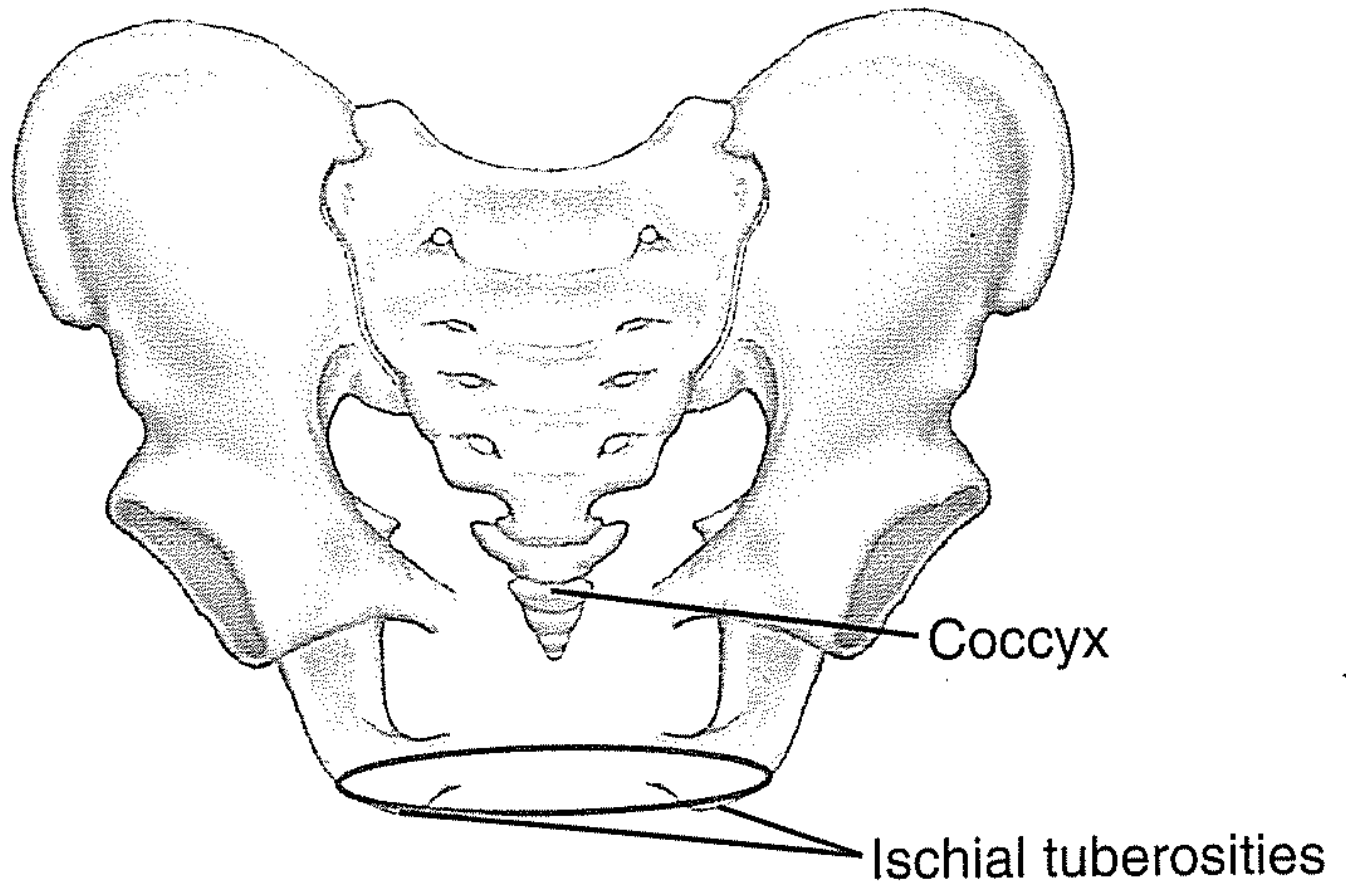

© Elsevier Ltd 2005. Stanfords: Gray's Anatomy 10e - www.netanatomyonline.com

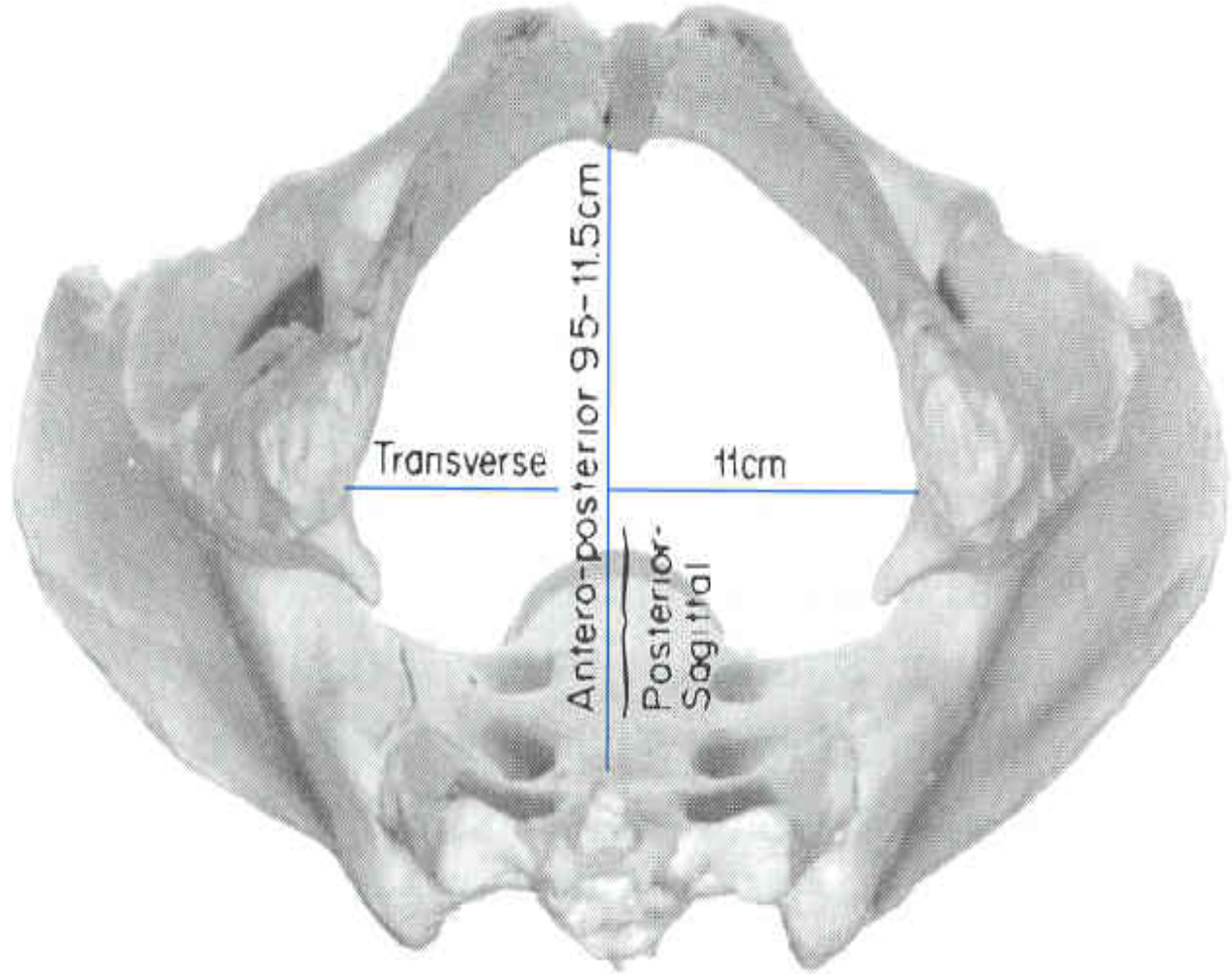

Şekil: İskial Tüberositlerin Arasındaki Me-safenin Dıştan Ölçümü

- **Posterior sagital kutur:** Transvers kutrun ortasından sakrokoksial ekleme kadar uzanan mesafedir. Uzunluğu 9 cm'dir.
- **Anterior sagital kutur:** Transvers çapın ortasından, suppubik açıya kadar uzanan mesafedir. Uzunluğu 6cm'dir.
- Anteroposterior kuturlar koksisin hareketli olması nedeniyle fetüsün kanaldan geçişi esnasında kolaylıkla genişleyebilir.

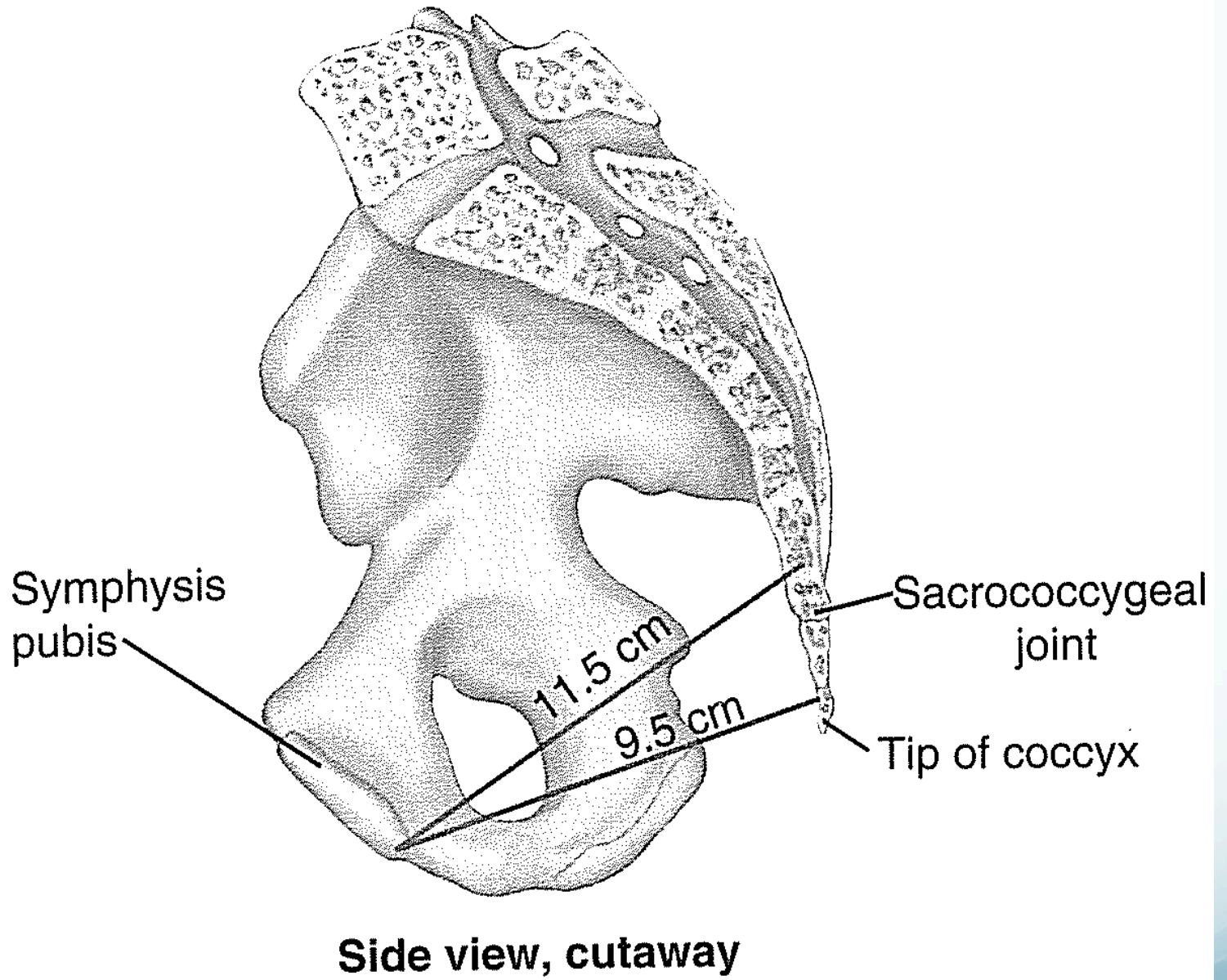

Frontal view, cutaway

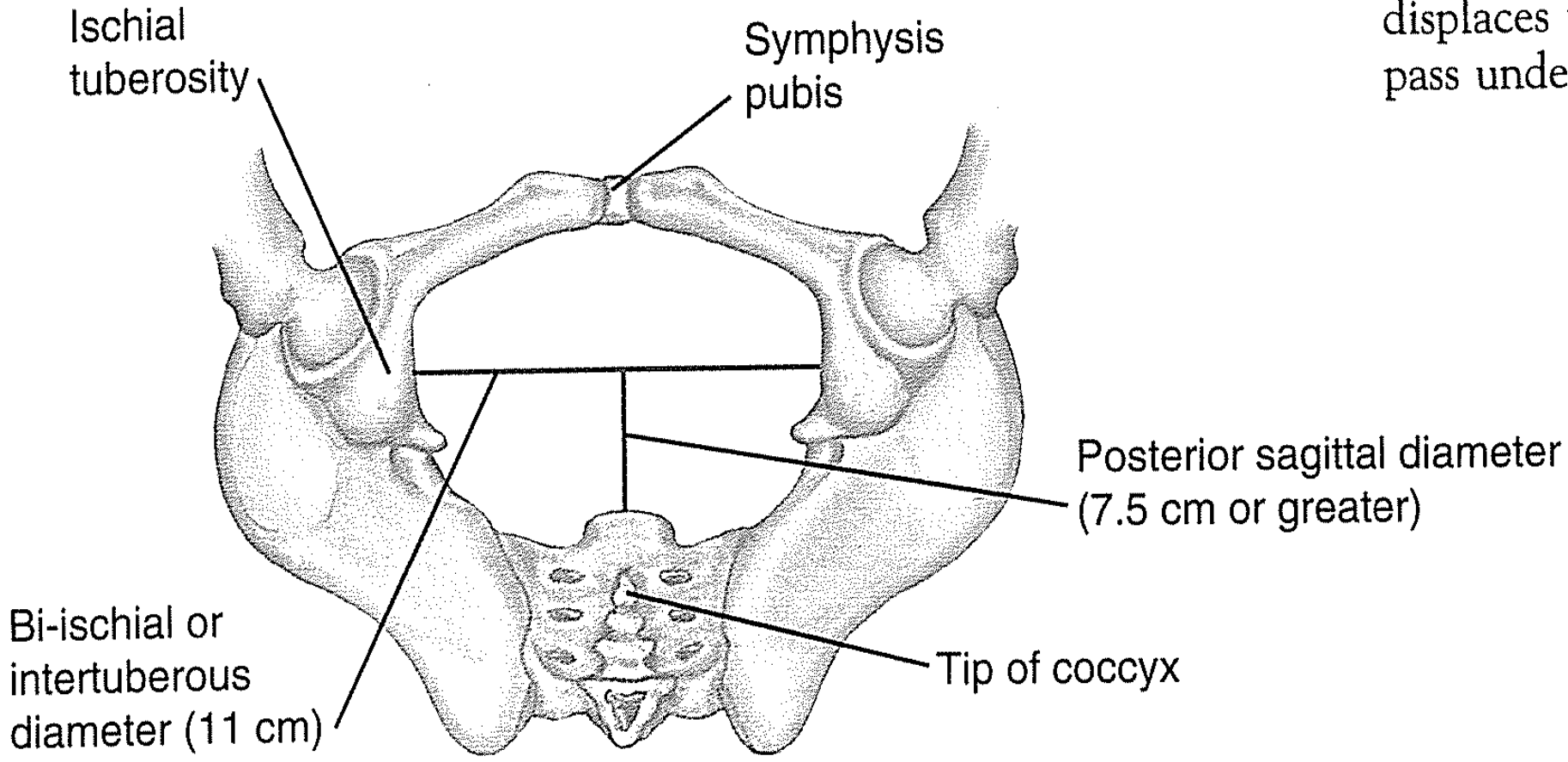
Şekil: Pelvis Çıkımının Ön-Arka ve Posterior Saggital Kutru

Şekil: Pelvis Çıkımının Ön-Arka ve Posterior Saggital Kutru

pubic arch
displaces t
pass under

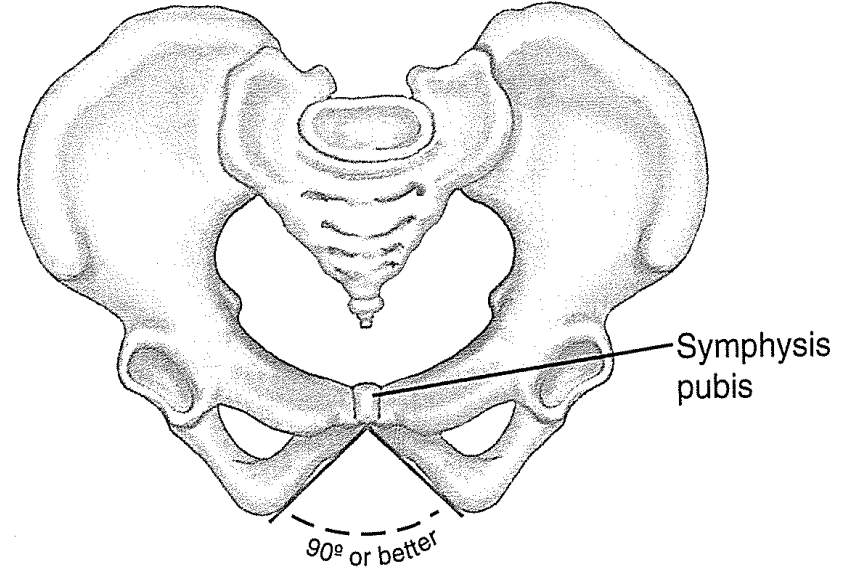
View from below (woman is in lithotomy position)

Şekil: Pelvis Çıkımının Transvers ve Anterior Saggital Kutru

- Pelvis çıkımının en önemli ölçümlerinden biri de **pubik arkın derecesi**dir.

- Bu arkın derecesi fetüsün altından geçebileceği kadar geniş olması gerekir ve en az 90 derece olmalıdır.

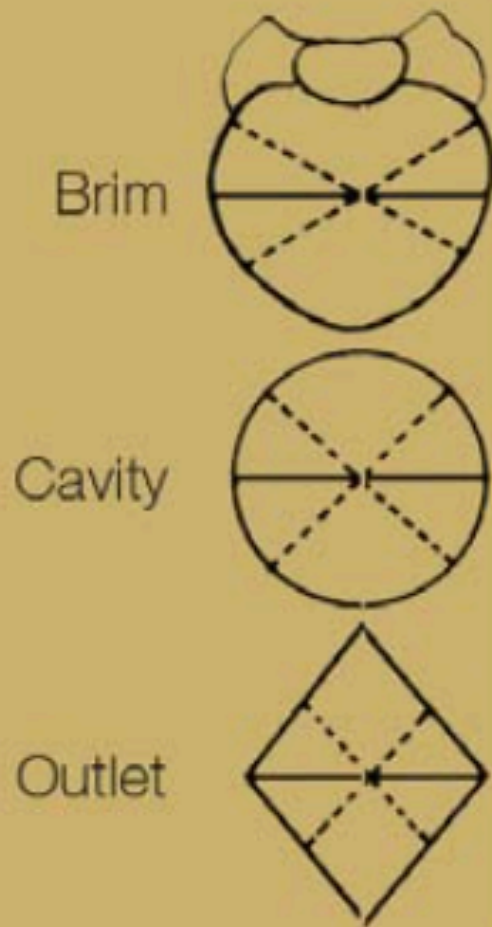
- Pubik arkın 90 dereceden daha dar olması fetüsün buradan geçerken koksisini aşağıya doğru iterek geçmeye çalışır ve koksis kırıklarına neden olabilir

Frontal view, with pelvis tilted anteriorly

- PELVİS ÜZERİNDE ÇALIŞMA
- GRUP ETKİNLİĞİ

Fig. 7

Anteroposterior

Oblique

Transverse

11	12	13
12	12	12
13	12	11

Pelvic measurements given in centimetres

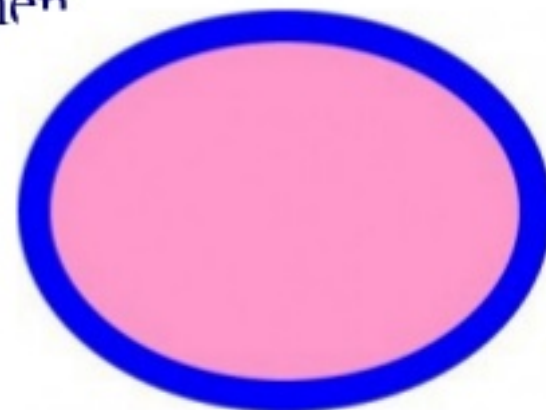
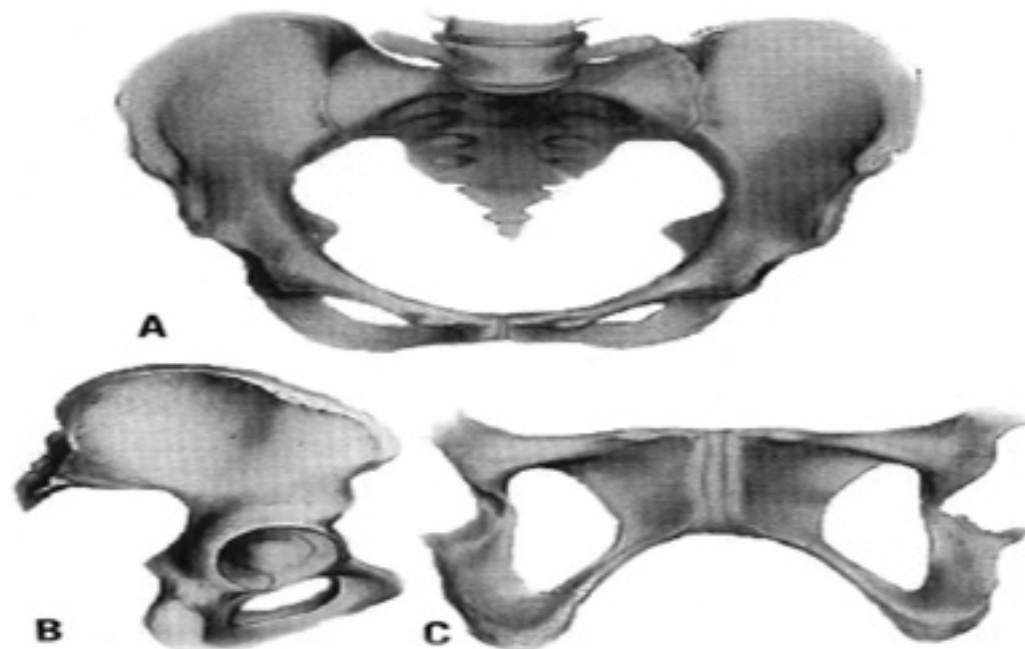
b) Pelvis Tipleri

- **Jinekoid ya da female pelvis**, doğum için en uygun pelvis şeklindedir.
- Klasik kadın tipi pelvistir.
- Kadınların % 40-50 kadarında bulunur.
- Pelvis girimi yuvarlağa yakın ovoiddir.

Gynecoid Pelvis

- ✦ The classic female type.
- ✦ Found in approximately 50% of women
- ✦ Characteristics:

Jinekoid Tip Pelvis

- Girimin transvers çapı ön-arka çapdan hafif uzundur.
- Pelvis duvarları düzgün ve birbirine paraleldir, iskiyal spinalar normal çıkıntıda fazla belirgin değildir.
- Pubis açısı geniş ve pelvis kemiği incedir.
- Posterior sagittal çap, anterior sagittal çapdan çok az kısadır.
- Sakral konkavite düzgün bir kavis oluşturur

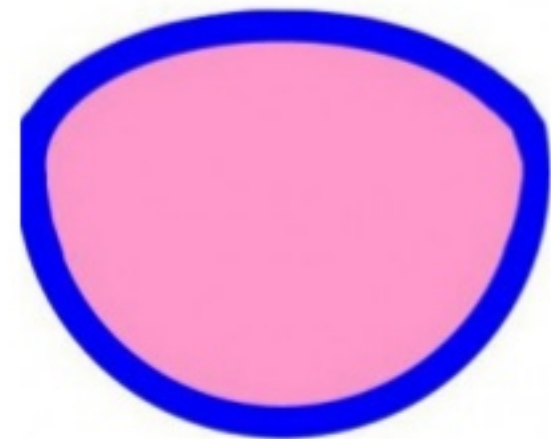
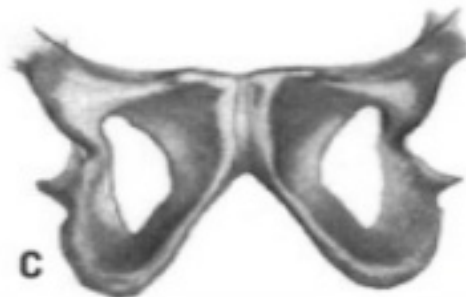
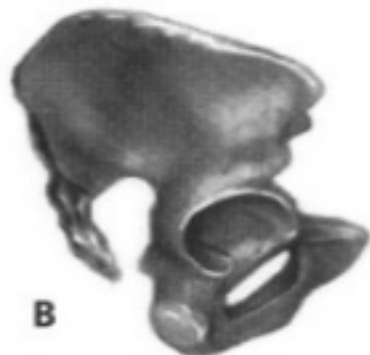
Android pelvis

- Erkek pelvisine benzer.
- Kadınların % 20'sinde görülür.
- **Android pelvis** tipinde, pelvis duvarları aşağı indikçe birbirine yaklaşır.
- Pelvis girimi dar ve üçgen şeklindedir.

Android Pelvis

- ✦ The typical male type
- ✦ Found in less than 30% of women

Android pelvis

- Girimin transvers çapı sakruma yakındır.
- Spina ischiadicalar çıkıntılı ve pubis altı açısı dardır.
- İskiyal spinalar belirgindir.
- Sakrum konkavitesi silinmiştir.

Android pelvis

- Posterior sagittal çap, anterior sagittal çapdan çok kısadır.
- Doğum prognozu iyi değildir
- Bu tip pelvis genellikle oksiput posterior ve derinde transver duruőa neden olur.

Andropoid Pelvis

- **Andropoid pelviste**, ön-arka çap uzamış, transver çap daralmıştır.
- Ön-arka çap transvers çapdan daha uzundur.
- Girim ön- arka yönde dar bir ovoid görünümündedir.
- Pubis açısı geniştir.

Anthropoid Pelvis

Resembles ape pelvis.

Found in approximately 20% of women

Characteristics:

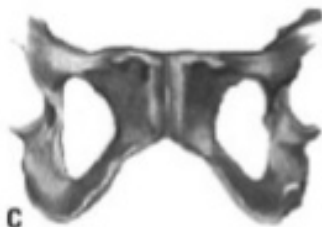
,

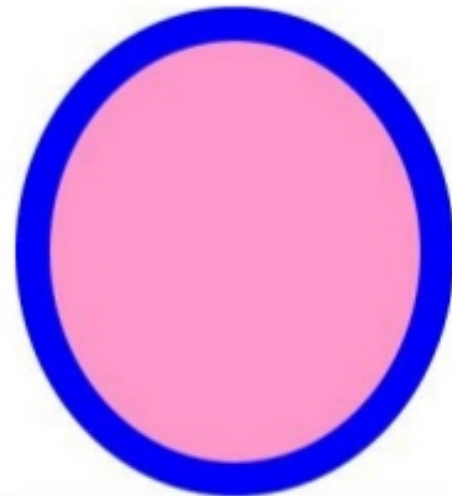
A

B

C

Andropoid Pelvis

- Sakrum arkaya yönelmiş olduğundan bütün düzlemlerde posteror sagittal çap büyümüştür.
- Sakrum genellikle altı vertebradan oluşur.
- Spina ischiadicalar belirgindir.
- Pubis altı açısı hafif dardır.
- Çoğunlukla oksiput posterior pozisyona neden olur.

Platipelloid Pelvis

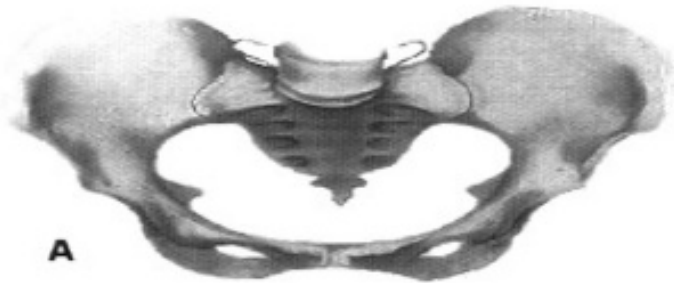
- **Platipelloid pelvis**, oldukça nadir görülür.
- Yassılaştırmış, bir gynecoid pelvisdir.
- Pelvis giriminin ön-arka çapı daralmış ancak transver çap normal ya da geniştir.
- Pubis arkasındaki açı çok geniştir.
- Spina ischiadicalarküçük, aralarındaki mesafe geniştir.
- Pubis altı açısı çok geniştir.
- Pür-tiplerin en nadir olanıdır

Platypelloid Pelvis

- ✦ Flattened gynecoid pelvis.
- ✦ Found in only 3% of women

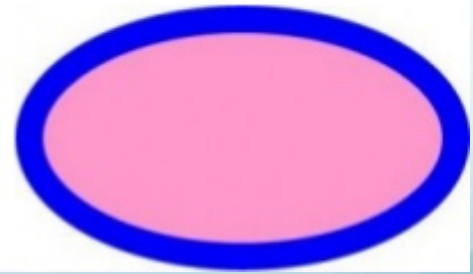
A

B

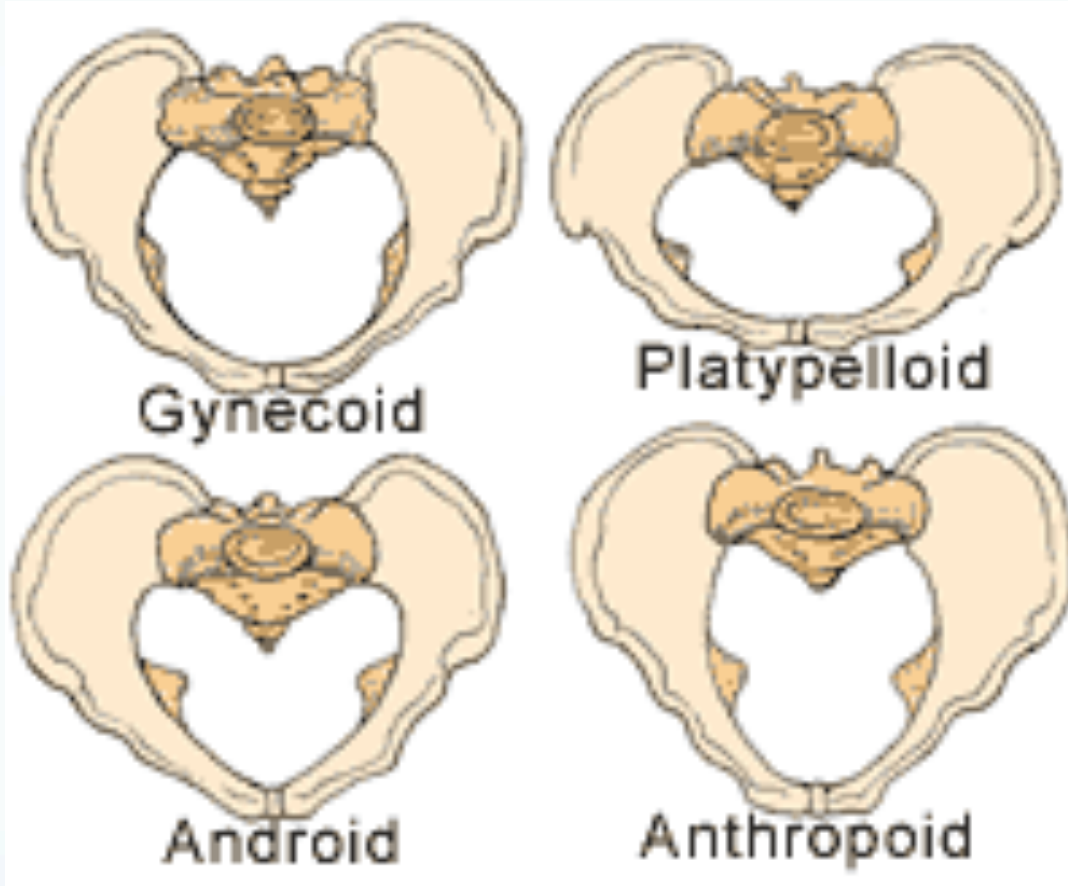

C

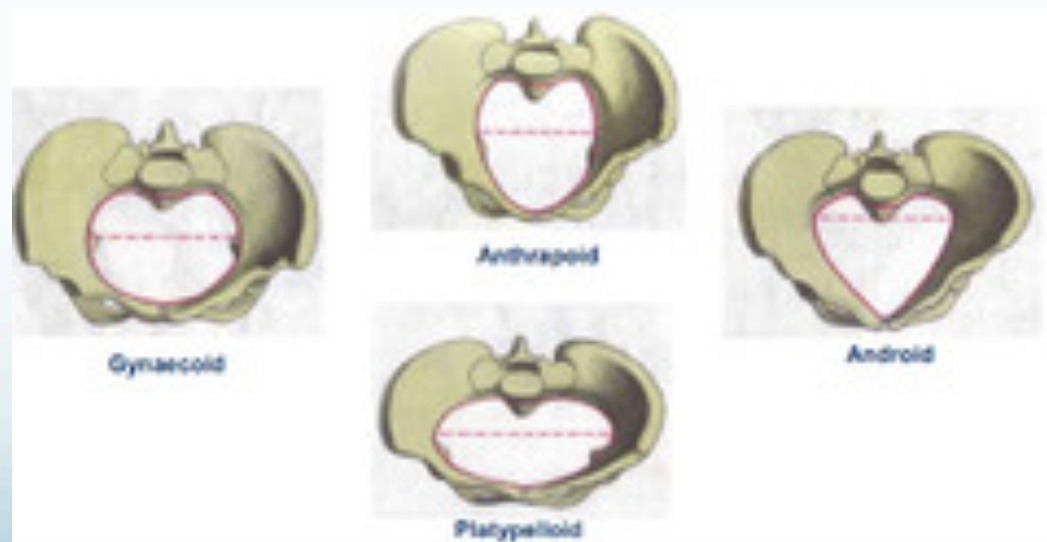
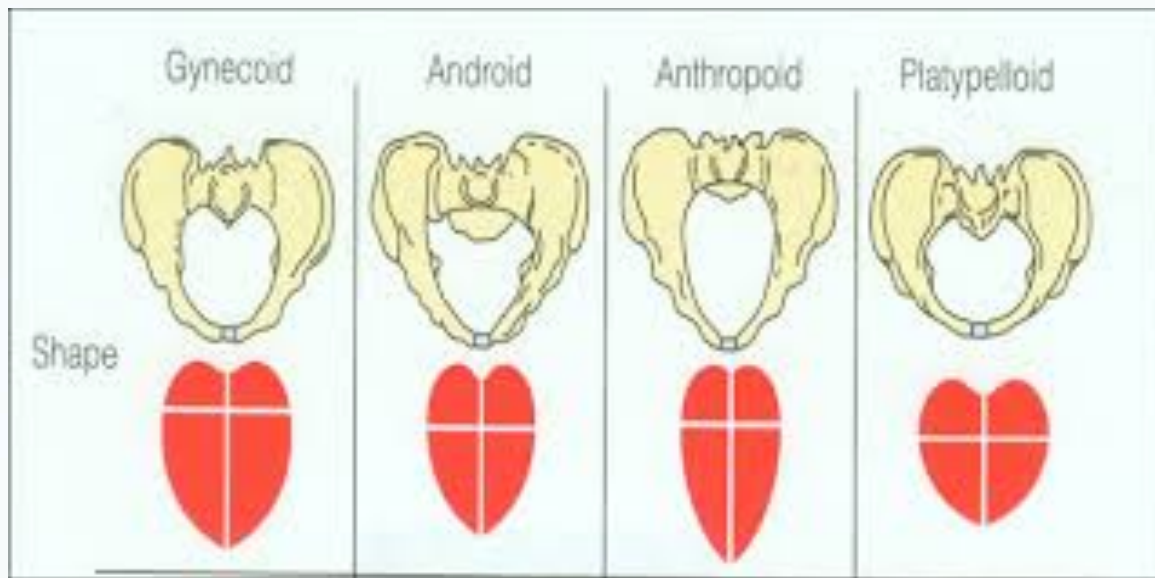

Platipelloid Pelvis

- Fetus başı, girimin transver çapı üzerinden pelvise iner ve orta pelvisteki darlık nedeni ile pelvisin transver çapından ön-arka çapına yapması gereken rotasyonu yapamaz ve derinde transver duruş gelişir.

Şekil: Pelvis Tipleri

TEŞEKKÜRLER